Godina II. — Broj 360.

CIJENA LISTU: U predplati za čitavu godinu K 32·—, za polugodište K 16·—, tromjesečno K 8·—, mjesečno K 3·—, u maloprodaji 10 helera. — OGLASI primaju se u upravi lista trg Custoza broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Subota, 8. srpnja 1916.

„HRVASKI LIST“ izlazi u nakladnoj tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli, trg Custoza broj 1. Uredništvo se nalazi u Sišanskoj ulici broj 24. — Odgovorni urednik: JOSIP HAIN u Puli. Rukopisi se ne vraćaju. Ne uvažuju se anonimni dopisi. Nefrankirana pisma se ne primaju.

Jelicoev izvještaj o bici kod Skageraka.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 7. srpnja (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

U Bukovini su dobile jučer naše čete u uspjelim bojevima 500 zarobljenika i 4 strojne puške. U južnoj Galiciji između Djelatina i Sadzavke, osujetile su alpske domobranske pukovnije junačkim opiranjem mnogobrojne ruske navale. Više prama sjeveru sve do okolice Kolkija položaj je bio nepromijenjen bez znatnih dogodjaja. Austro-ugarske čete, koje se bore kod lakta rijeke Stira na sjeveru od Kolkija i koje su se držale kroz četiri tjedna protiv tri i pet puta jačoj neprijateljskoj sili, primile su jučer nalog da povuku natrag svoje najprijednje redove, koji su bili izloženi opkoljenju sa dviju strana. Poduprta nastupom njemačkih četa na zapadu od Kolkija i požrtvovnim držanjem poljske legije kod Kolodije išla je operacija za rukom, a da im neprijatelj nije smetao. Kod austro-ugarskih četa, koje se nalaze na sjeveroistoku od Baranovića prošao je jučerašnji dan mirno. Neprijatelj je pretrpio u svojim poslijednjim navalama protiv tamošnjih položaja naših saveznika izvanredno teške gubitke.

U području Ikvinog izvora pucao je neprijatelj iz topova na našu poljsku bolnicu, a da je nosila najočitije svoje znakove. Bude li se opetovao takav postupak, koji se protivi medjunarodnom pravu, a mi ćemo upraviti svoje topove protiv Novopočajevskog samostana, koji se diže u tom kraju i kojega smo skoro kroz godinu zaposjednuća najbrižnije i najbogoljubnije štedili.

Talijansko bojište.

U doberdopskom je odsjeku oživjela opeta topnička djelatnost. Na istoku od Selca je došlo do pješadijskih bojeva, koje su naše čete završile održavši potpuno svoje položaje. Na jugu od Suganske doline napale su vrlo jake talijanske sile našu frontu između Cima dieci i Monte Zebio. Neprijatelj je bio svagdje suzbijen djelomice borbom na bodove.

Jugoistočno bojište.

Nepromijenjeno.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 7. srpnja (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Na jednoj i drugoj strani Somme živahni i kroz noć nastavljeni bojevi, koji nijesu ispali za nas nepovoljno. Na istoku od Moze izjalovili su se jaki francuski napadaji protiv njemačkih položaja na gorskoj kosi Terre Froide, kao što u šumi na jugozapadu tvrdje Vaux.

U bojevima kroz mjesec lipanj izgubili su Nijemci ukupno 7, a Francuzi i Englezi 37 ljetala, od kojih 22 ih se nalazi u našim rukama.

Istočno bojište.

Suzbili smo bez muke jake ruske napadaje na sjeveru od Naročkog jezera, na sjeveroistoku od Smorgona i na drugim mjestima kod Hindenburgove vojne skupine. Rt, koji je stršio prama Čartorijsku, bio je pod premočnim pritiskom napušten, sve do njegove podložnice blizu Kozjuhnovke i na zapadu od nje, a bila je odabrana kraća obrambena linija. Na jednoj i na drugoj strani Sokula skršili su se ruski napadaji s velikim gubicima.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 7. srpnja (D. u.) Glavni stan javlja:

Iračko bojište.

Ništa nova.

Kaukasko bojište.

U odsjeku Čoroka osvojiše naše čete protunavalom opet uzvisinu, nalazeću se u položajima, što se prostiru prama zapadu, a koju je neprijatelj osvojio bio. Neprijatelja smo potjerali opet u njegove stare položaje. U primorskom smo odsjeku osvojili komad zemljišta. Sjeverno Čoroka suzbili smo na brzu ruku neprijateljske iznenadne navale, te mu oteli strojne puške. Na lijevom je krilu neprijatelj ponovno kušao, da nas, kao što i obično, prenerazi. Kod okršaja, susljedećim tim pokušajima, digli smo u zrak skladište municije za topništvo.

BRZOJAVI.

Rat.

London, 7. (D. u.) „Times“ pišu: Nije vjerovatno, da čemo sada opet tako uznapredovati, kao u početku ofenzive. Nama se radi o tome, da smanjimo broj zarobljenika. Na svim frontama postaje rat žešći, žrtve veće, gubici osjetniji ali ipak smijemo ustvrditi, da se zvijezda saveznika polagano diže.

Žestoki bojevi u čitavoj Bukovini.

Bukarešt, 6. Pored velike vručine razvijaju se u čitavoj Bukovini izvanredno ljuti bojevi. Rusi su primili velika pojačanja u dolini Prutne, te su iza toga napali s novim masama austro-ugarske položaje. Razorna ih je vatra naših topova i strojnih pušaka suzbila s velikim gubicima. Mnogo ih je bilo zarobljeno. Bitka traje već 24 sata, te se je već pretvorila na nekim mjestima u strašno klanje s bajonetama. Grmljavina se topova čuje u Ickanju, gdje se zemlja neprestano trese. Borba je još neodlučena.

Žestoki bojevi u Voliniji.

Bern, 6. Najveću se pozornost obraća sada bojevima u Voliniji. Bojevi su to, kojima nema u povijesti prilike. Bukovina nema strateške važnosti, a i bojevi na Stripi i kod Tarnopola podredjene su važnosti. Ali o liniji Luck-Kovel obara se sva strastvenost bojeva, te se koli Nijemci, toli Rusi napinju do skrajnosti i ulažu u boj sve svoje sile. Rusi hoće na svaki način da uzmu Kovel, jer od onud vodi velika željeznička pruga Brest-Litovsk. Na liniji Luck-Vladimir-Volinski austro-ugarske su čete zaustavile već rusko prodiranje. Fronta je Dubno-Radzivilov od više dana u neprestanoj vatri. Prostor titanske bitke širi se sve to više. Ovdje mora da jedan od protivnika propane.

Zürich, 6. „Temps“ ustanovljuje, da središnje vlasti postizavaju kod Lucka sve to većih uspjeha pomoću svojeg jakog topništva. Ostalo francusko novinstvo kaže, da je došlo protiv očekivanja do zastoja u ruskoj ofenzivi. Pojedini listovi kažu, da u Petrogradu razmišljaju o putu i načinu, kako bi se stalo na put vrevelikim ruskim gubicima.

Veliki ruski gubici.

Berlin, 7. (D. u.). „Lokal-Anzeiger“ prima iz Stockholma, da su ruski gubici od početka ofenzive tako veliki, da će biti Rusija prisiljena preurediti posve svoje navaljivanje. Broj ruskih ljetala, što su bili oboreni, je 127. Najveći je dio francuskih i engleskih ljetalaca našao svoju smrt na ruskom bojištu.

Golemi bojevi u Francuskoj.

Rotterdam, 6. Reuter javlja iz francuskog stana ratne štampe: Borba na jugu i sjeveru od Somme je po broju borilaca najveća što se je ikada odigrala na zapadnoj fronti. Nijemci dobivaju svu silu pojačanja. Razvitak bitka odgovara brizi, kojom je bio zasnovan bojni plan. Francuzi medjutim mogu dokazati proti njemačkom dementiju, da su oni zbilja uhvatili 8000 njemačkih zarobljenika.

Odlučna ofenziva.

Amsterdam, 6. Iz Londona javljaju da iz listova visokog francuskog časnika izlazi, kako je to odlučni pokušaj antante da izvojišti konac ratu sadašnjom ofenzivom u Belgiji. Časnik kaže doslovno: „Mi smo sve učinili što smo mogli, te će započeti do četiri tjedna vrlo ljuti bojevi. Ispad im je nesiguran, ali mora se ipak pokušati.

Prekid engleško-francuske ofenzive?

Ženeva, 6. Nova vijest Havasovog ureda javlja, da će u najskorije vrijeme nastupiti odmor u bojevima da Sommi, te da će Francuzi i Englezi upotrijebiti to vrijeme, da pojačaju silu svojeg topništva, prama željama generalissimusa Joffrea.

Novi ogromni topovi za Englesku.

Rotterdam, 6. „Wallstreet Journal“ javlja, da je engleska vlada naručila u Bethlehemskoj tvornici veći broj ogromnih topova nalik na njemačke Kruppove „krupne Berte“. Radi se po svoj prilici o topovima od 42 cm s motornom poslužbom.

Jelicoe o pomorskoj bici kod Skager-Raka.

London, 7. (D. u) Izvješće admirala Jelicoe o pomorskoj bici kod Skager-Raka bio je sada objelodanjen, te počimlje na slijedeći način:

„Njemačka je bojna mornarica bila privedena u borbu dne 31. svibnja na zapadu od Jütlandske obale. Brodovlje je naše velike mornarice imajući pred očima da krstari po Sjevernom moru bilo zapuštilo 30. svibnja svoju bazu prama mojim nalozima.

Izvješće tvrdi da je englesko brodovlje kroz čitavu bitku sačuvalo pokretnu slobodu. Jedini je joj cilj bio da se neprijatelju priklopi, te da mu zada što veće gubitke.

Prvi se je čin bitke započeo poslije 4 sata i pol popodne, tim što je Beatty susreo 5 bojnih krstaša i veći broj brodova i napadnuo ih. Neprijatelj je krenuo hitro prama jugoistoku te se je držao uz bok s nama vračajući svojem glavnom brodovlju.

U sata 4 sata i 42 časaka, kad se je pojavilo njemačko bojno brodovlje, započeo je drugi čin bitke. Admiral je krenuo prama sjeveru, da privede neprijatelja k engleskoj bojnoj mornarici.

Već u tom stadiju, kad je bio razmjer sile za toliko Nijemcima u prilog bili su ti nemilo zlostavljeni i prisiljeni, da krenu prama istoku. Čeoni brodovi engleskog linijskog brodovlja došli su na vidik u 5 sati i 36 časaka. Na to je krenuo Beatty što brže prama istoku, da je tako skratio udaljenost od neprijatelja. Čitava je njemačka bojna sila krenula tada ponajprije prama istoku, pak prama jugozapadu, dok su Englezi išli za njima u sjeveru.

U 6 sati i 17 časaka stupila je bitka u treći stadij. Bitka je linijskog brodovlja trajala na prekide do 8 sati i 20 časaka. Sve to veći mrak činio je sve to težim, da se ostane u doticaju s neprijateljem, koji je neprestano pod zaštitom krstarica napadao i manevrirao.

Četvrti je stadij bitke sastojao u nočnim napadajima engleskog brodovlja razarača protiv dijelova neprijateljske mornarice, što su se pronači mogli, te im je zadalo ozbiljne gubitke, ali je i samo imalo vrlo teških gubitaka. Na granuće prvog dana mjeseca lipnja ostali su Englezi sami gospodari na bojištu bez protivnika. Englesko je brodovlje stajalo sve do 11 sati prije podne u blizini bojišta, ali neprijatelju ni glasa. Pretražili smo vode od širine Homa sve do bojišta, ali neprijateljskim brodovima ni traga. U 1 sat i 15 minuta bilo je njemačkom brodovlju uspjelo da se vrati u luku.

Izvješće upućuje što se englenskih gubitaka tiče, na ono što je već javio, a njemačke gubitke procijenjuje na 2 linijska broda tipa dreadnought i razreda Deutschland, na 5 lahkih krstaša, 6 razarača i 1 podmornicu. Kako je sve to potonulo vidjelo se je.

2 linijska krstašu, 1 linijski brod i 3 razarača vidjelo se je, kako su bili tako teško oštećeni, da je vrlo nevjerojatno, da su se mogli u luku povratiti. Od njih su sami Nijemci priznali, da je „Lützov“ propao.

Izvješće priznaje neprijatelju hrabrost, kojom se je borio, te ističe ponos, kojim ga napunjuje duh za mornaricu.

Balkan.

Unapredjivanje turskog gospodarstva.

Berlin, 5. U turskom se je gospodarstvu uvelo mnogo modernih sredstava i načina. 130.000 je gospodarskih strojeva bilo porazdijeljeno po državi. Mnogo gospodarstva je snabdjeveno parnim plugovima. Njemački stručnjaci navijestili su i vode pravi rat protiv skakavaca, kojih su nabrali preko 13,000.000, da zapriječe njihov rasplod. U Carigradu je ustanovljena posebna centrala za uništavanja štetnih kukaca, kao što i šumarski odio na ministarstvu.

Iz Rumunjske.

Bukarešt, 6. „Dreptatea“ bilježi vijest, da je antanta naznanila Rumunjskoj, da će ona uzeti kao neprijateljski čin, bude li Rumunjska prodala središnjim vlastima svoju ovogodišnju žetvu.

List predlaže, neka se ispita istinitost te vijesti, jer bi što takvoga značilo nedopustljivo umješavanje u rumunjske stvari i veliko poniženje za Rumunjsku.

Antanta.

Rusija treba novca.

Amsterdam, 6. Sada je sabrano u Parizu viječe antantinih financira, kojemu je zadaća da pribavi Rusiji nužne joj milijarde. Na tom je viječu zastupana Engleska, Francuska, Italija i sama Rusija, te će tražiti zajedno zajam od najmanje 10 milijarda franaka.

Novi engleski ministar rata.

London, 7. (D. u.) Lord je Derby bio imenovan podtajnikom ratnog ministarstva, Lloyd George ratnim ministrom, a Grey je bio uzdignut u stalež peera.

„Timesove“ laži.

Beč, 7. (D. u.). „Times“ donaša vijest, koja navodno potječe iz Budimpešte, i hoće kazati, da je izmedju Austro-Ugarske i Njemačke bio tobože sklopljen potajni ugovor, da se izjednači vodstvo vojničkih i izvanjskih poslova. Dopisni je ured opunovlašten od nadležnog mjesta, da izjavi, kako je ta vijest, koja je bila uostalom već s njemačke strane opovrgnuta, posve izmišljena.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Francuska.

Paris, 6. Službeni izvještaj od 5. srpnja popodne:

Na sjeveru od Somme osvojili su Nijemci prošle noći protunavalom dvije malene šumice na sjeveru od Hema, a Francuzi su osvojili drugu šumu na sjeveroistočnom rubu od Hema. Njemački je protunapadaj protiv Belloya bio lahko suzbijen. Preko dana skršio se je o našoj vatri na sjeveru od Moze niz njemačkih protunavala protiv naših novih linija na sjeveru od Hema, a da nije neprijatelj postigao ni najmanjeg uspjeha. Na jugu od Somme bili su suzdržani njemački protunapadaji na naše položaje izmedju Estressa i Belloya.

Broj topova, što su ih Francuzi uzeli je 76, a strojnih pušaka više stotina.

Engleska.

London, 6. Službeni izvještaj od 5. srpnja:

Kod Thiepvala opet smo nešto uznapredovali te zarobili broj momaka. Južno prekopa La Bassee poduzesmo uspješne napadaje na neprijateljsku frontu. Na jednom smo mjestu zarobili 40 momaka, zaplijenili jedan opkopni mužar i jednu mitraljezu. Osim toga smo proveli uspješne napadaje na neprijateljske opkope zapadno Hullucha, uništili uzidinu za mitraljeze, poubili brojne Nijemce te zarobili nekoliko njih.

Ruska ofenziva.

Od kada traje rat prvi se je put antanta ustručila, da poduzme opsežnu ofenzivu na svim frontama. U tim se je bojevima do sada iskazalo samo jedno, da je naime Rusija najopasniji i najglavniji naš vojnički neprijatelj, vojna sila, sa kojom smo morali ozbiljno računati i poslije krvavih poraza, koje je pretrpjela od slavnog savezničkog oružja. Poznato je, da bi porazi, slični onom ruskom u svibnju prošle godine, bili skršili silu svake druge europske velesile. Jednu godinu kasnije je Rusija postavila novu vojsku na noge, obnovila je zalihe municije, obnovila je topništvo, koje je bilo gotovo posve izgubila u onom golemom podhvatu naše i njemačke vojske te započela novu, opsežniju navalu.

Za vrijeme, kad je naša monarkija bila zaposlena svojim neprijateljem na jugozapadu, mislila je Rusija, e je nadošao zgodni trenutak, da sa golemom silom navali na našu vojsku. Jasno je, da naše čete, koje su bile ne samo brojno već i artiljeristički slabije, morale prepustiti neprijatelju nekoje zaposjednute i vlastite predjele, da polaganom i žilavom obranom, a izbjegavajuć svakoj odlučnoj akciji oslabe neprijatelja i da na taj način barem donekle izjednače uzajamne sile.

Glavna značajka ruskog bojišta su malobrojne komunikacije, osobito željeznice, koje baš radi toga postajaju važnim faktorom svake ratne operacije. Može se dapače ustvrditi, da se na sjeveroistoku vodi samo boj oko željeznica i cesta.

Ciljevi ruske ofenzive bili su Kovel i Lavov. O tome nema više dvojbe. Zato svjedoče i činjenice, da su Rusi poduzeli navalu u Voliniji i u Bukovini. Kovel i Lavov imadu veliku važnost za rusku vojsku kao važna stjecišta željeznica. Iz Kovela vodi važna željeznica na njemačku frontu kod Čartoriska na Styr, u Lavovu se sastaje čitavi željeznički sistem velike naše kronovine, tako da se može kazati, da je Lavov živčani sistem naše fronte, koji vlada svakom kretnjom naše vojske na fronti, u kojem se sastajaju čete dolazeće iz unutarnjosti i kroz koji se izvršuje svako premještanje četa iz jednog odsjeka na drugi. Lavov imade na jugoistoku i na jugu dva pomočna centara željeznica i to u prvoj liniji željeznički trokut: Kolomeja-Stanislav-Delatyn i drugi Styr. Lavov je prama tome središte dviju obrambenih linija i to prve izmedju Delatyna i Brodyja, a druge izmedju Stryja i Stojanov-Sokala.

Ruska navala na Lavov uslijedila je u dvjema smjerovima: Preko Dubna i Brodyja i preko Černovica i Kolomeje. Ruska provala u Voliniji imala je dvije po tome svrhe: osvojiti Kovel i osvojiti Brody. Osvojenjem Dubna su Rusi donekle oslobodili željeznicu, koja vodi u Brody te su bili u stanju, da navale na prostor sjeveroistočno od Brodyja direktno s obje strane željeznice. Provalom sa Dnjestra na jug otvorili su si zaposjednućem Černovica željeznicu, koja vodi iz Besarabije u Kolomeju. Bilo je posve jasno, da će Rusi nastaviti svoju navalu protiv stjecišta željeznica u trokutu Kolomeja-Delatyn-Stanislav, koje je uslijed toga važno, što juda prolazi željeznica iz Ugarske u Lavov i u Černovice. Pošto su Austrijanci imali pred sobom golemu premoć, držali su se u strogoj defenzivi te uzmicali, gdje je nužno bilo, da se spriječi krvoproliće, korak po korak. Ova uspjela defenzivna taktika postigla je u jednom mjesecu već toliko, da se je tempo ruskog napredovanja znatno osporio, a da nije Rusima još uspjelo baciti savezničke vojske iz prve lavovske defenzivne linije u drugu, niti prekinuti željezničkog spoja sa Ugarskom, koji vodi kroz Delatyn i Stanislav.

Sjećajte se siročadi za domovinu poginulih vojnika!

Da padnu Delatyn ili Stanislav našli bi saveznici u Styru isto tako jaku potporu u željezničkom stjecištu Stryj; ova bi linija bila za obranu donekle još podesnija nego li današnja, pošto bi se glavna obrambena fronta znatno skrćila. Ali to su sve tajne našeg vojnog vodstva, koje ima napose odlučiti, da li će se nastaviti taj metodički strateški uzmak još dalje ili ne. Svakako se može već sada ustanoviti, da ruska ofenziva nema više one sile kao u početku i da je znatno smalaksala.

U Volinji su se Rusi nadali, da će u prvom poletu osvojiti Kovel a time prisiliti na uzmak čitavu njemačku vojsku na Styru. Ali to im nije išlo za rukom. Postigli su, to se im mora priznati, znatnih uspjeha, osvojili su prilično područje ali promašiše cilj. Saveznička protuofenziva zaustavila je doskora neprijatelja i otela mu dosta osvojenog zemljišta. Ali glavno je to, da nijesu Rusi mogli postići nikakvog strateškog uspjeha, kojemu su se nadali i da su njihovi uspjesi ostali taktički uspjesi bez gorih posljedica. Fronta na Styru nije bila prisiljena opkoljujućim manevrom, da napusti svoje položaje, što su Rusi namjeravali postići osvojenjem Kovela. Pošto se je ruska ofenziva zaustavila na pol puta postala je baš ova fronta na Styru opasna točka na ruskom boku te su se Rusi morali odvažiti i ovdje na frontalnu navalu. Ovu fazu frontalne navale na Styru doživljamo baš u sadašnjem trenutku. Ova prisiljena navala tvori dvostruko iznenadjenje za ruske vojskovodje: 1. Nadali su se, krvavim navalama u prostoru Lucka prisiliti i savezničku vojsku na Styru bez boja iz dobro utvrdjenih pozicija na uzmak, dakle prištediti svojoj vojsci na toj točki teže gubitke, kakvi su neuklonivi kod jurišanja na stalne položaje, a to nije uslijedilo, a 2. morali su iz defenzivnih razloga navaliti na ove položaje.

Zašto su postigli Rusi nekoje uspjehe protiv savezničke fronte i zašto nijesu mogli postignuti zaželjenih ciljeva? Rusi su u toj navali iskoristili sva iskustva dosadanjeg rata, te su došli do osvjedočenja, da nije moguće kod normalnih prilika probiti dobro ušančene fronte, ako se navala poduzme na uskom odsjeku. Radi toga je ruska ofenziva zahvatila polovicu savezničke fronte u širini od preko 400 kilometara. Na čitavoj su ovoj fronti bile naše i njemačke čete zaposlene sa brojno jačim neprijateljem. Ni se dakle moglo braniti jedan odsjek sa pričuvama susjednog jer su sve točke lebdjele u istoj opasnosti. Pomoćne su dakle čete mogle biti premještene samo iz sjevernog ruskog bojnog odsjeka ili iz drugih bojišta. Tako su zaista javili Rusi. (točnost ovih podataka ne možemo kontrolirati) da su nadošla našim četama pojačanja sa talijanskog a Nijemcima sa francusko bojišta. Može se predmnjevati, da je vojska Linsingenova bila djelomično pojačana njemačkim silama sa sjevernog djela ruskog bojišta, tako, da je bila u stanju, da proširi svoju obrambenu frontu i da odtereti našu vojsku. Protunavala je uslijedila baš sa strane Linsingenove vojske a to nam kaže, zašto ruska vojska nije postigla zaželjenih strateških ciljeva. Jer je izostala ruska navala protiv vojska bavarskog princa i Hindenburga a izostala je sigurno samo radi toga, jer nije ruska vojska imala dostatne sile, da proširi ofenzivu na čitavu frontu. Ovu bi nedostatnost htjeli sada Rusi da izjednače s navalom na sjevernu njemačku frontu. O tome, kao što i o francusko-engleskoj ofenzivi ćemo raspravljati u posebnim sljedećim člancima.

Domaće Vijesti.

Prigodom narodnog blagdana. Preko ove uprave darovaše za Družbu sv. Ćirila i Metoda: gg. dr. Ivo Zuccon K 30·—; Lacko Križ K 30·—; Jakob Puhalj K 20·—; Ivo Rajčić K 10·—; obitelj Matka Poropata K 10·—; Fran Barbalić K 5·—; dr. Pero Kirac K 4·—; profesor Bekar K 3·—; Drag. Favetti K 3·—; Josip Raspulić K 3·—; Petar Popović K 3·—; Gržinić K 2·—; Antun Udovičić K 2·—; mala Dragica Poropat i mala Lucka Baselli K 2·—. Ukupno K 127·—. Zadnji izkaz 213·98. Sveukupno K 340·98.

Sudbena dražbena dvorana. (Via Arena br. 2.) Danas dne 8. srpnja obrdržavati će se u 3 sata poslije podne dražba stolice, rabljeno rublje, t. j. čarape, košulje, brodni haljetci, ovratnici, svitci, hlače, različiti zlatni i srebrni predmeti.

Iz Hrvatske.

Protuslovne oporuke. Javljaju iz Rijeke: Kako je poznato, ostavio je riječki dobrotvor pok. Ant. Branchetta imetak od milijun kruna u dobrotvorne svrhe. Sada su se najednom našle dvije oporuke, u kojima su odredbe glede podijeljenja baštine sasvim protuslovne, pa su uslijed toga uslijedila razna uapšenja. Daljna je istraga u tečaju.

Iz Dalmacije.

Izložba slika u Zadru. Iz Zadra javljaju, da će tamošnja slikarica I. Bogdanović prirediti izložbu svojih slika u biblioteci Paravia.

Bacio se s prozora. Zadarski „Narodni List“ prima iz Dubrovnika: Dne 23. pr. mj. u 3 sata poslije podne bacio se s prozora sa trećeg kata svojeg stana, iz kuće Bubalo u ul. „Izmedju Polaca“, Božo Cassani, ljekarnik, sada mobilizovan i kao takav dodijeljen vojničkoj bolnici u Ercegnovome. Nesretnika je žena držala rukama, te zapomagala, ali sve bijaše uzalud. Pao je sa zadnjom stranom života, te je zadobio unutrašnje razdrmanje i oštetio nogu. Prenesoše ga u vojničku bolnicu u Mostar. Zašto je sebi kidisao, nije još poznato.

Crne kozice u Trogiru. U okolišu Trogira pojavila su se tri nova slučaja crnih kozica. Dosele bilo je 15 slučajeva.

Napadaj na profesora talijanske realke u Zadru. Dne 28. pr. mjes. bio je napadnut u Zadru, na košku kod „Grand Hotela“, profesor zadarske talijanske realke Grisogono. Uzrok tog bezdušnog napadaja bio je taj, što je profesor u svjedodžbi nepovoljno ocijenio nekog nemarnog djaka. Djak, neki Duka, dočekao je profesora ujedno sa svojim ocem na spomenutom mjestu, pa navališe na nj: otac sprijeda, a sin straga. Pritrčali prolaznici obraniše profesora pred tim divljačkim napadajem propalog djaka i bezglavog oca.

Razne Vijesti.

Major Morath o engleskoj ofenzivi. Major Morath sudi, da je najbolji dokaz o neuspjelog engleskog ofenzivi taj, što sami Englezi javno pišu, da Nijemci poduzimlju protunavale. Konačno veli: „Uspjesi neprijateljske ofenzive poslije tako ogromne pripreme ne iznenadjuju, ali protunavale dokazuju, da su naše pričuve bile pri ruci poslije prve bubnjarske vatre i da se nisu dale preplašiti neprijateljskom topničkom paljbom.

Blok protiv Venizelosove stranke. Prema pisanju „Journala“ složile su se Skudulisova, Ghunarisova, Rhallisova i Mikeledakisova stranka protiv liberalne Venizelosove stranke, te će izdati zajednički proglas na grčki narod.

Njemački vojnici i ruski zarobljenici. Zemaljski savjetnik u Insterburgu dao je izvjesiti ovaj oglas: Opetovano se dogodilo, da su posjednici zemljišta, koji su molili za radne sile, otpustili od sebe njemačke vojnike, jer bi voljeli ruske zarobljenike. Dajem na opće znanje, da posjednici, koji odbiju pomoć njemačkih vojnika, ne smiju računati ni na to, da će im biti dodijeljeni zarobljenici.

„Berliner Tagblatt“ nadodaje: „Što je uopće bio potreban takav oglas, treba odlučno požaliti. Taj oglas potpuno jasno pokazuje, kako su dotični posjednici zemljišta malo svijesni svojih domoljubnih dužnosti. Premda je vrlo poželjno namještati brojne ratne zarobljenike na primjereni način, razumije se samo sobom, da oni ne smiju istiskivati njemačke radne sile.“

Jednakost gradjanskih prava u Rusiji. Ruska duma prihvatila je zakonsku osnovu, kojom se podjeljuje seljacima ista prava, što ih uživaju ostali staleži.

Dvije lozinke u grčkoj izbornoj borbi. „Secolo“ javlja iz Atene: Korak, što ga je poduzela antanta, da se naime svrgnu svi nesigurni prefekti, te zapovjednici redarstva i oružničtva u Grčkoj, temelji na neprekidnom i potajnom trajanju živahne djelatnosti sa stanovite Njemcima sklone grčke stranke. Prijatelji Nijemcima, koji stoje pod vodstvom Ghunarisa, izdali su za predstojeće izbore lozinku, da se ima braniti izmedju slavnoga kralja Kostantina i Venizelosa, dok lozinka antante glasi: „Želi li grčki narod nastavak neutralne politike ili rat na strani antante?“ Jedan kralju skloni list piše, da se politika ne će izvesti i svršiti pod kraljem Konstantinom, ako bi kojim slučajem izbori spali u prilog Venizelosove politike.

Žito iz Bukovine kao hrana ruskih konja. List „Dziennik Narodovi“ javlja, da je ruski komandant u Bukovini general Lešicki dao pokositi oko Černovica sve žito i otpremiti ga iza fronte za hranu ruskim konjima.

Djelomična demobilizacija u Rumunjskoj. Najnovije izvješće talijanskog glasila „Giornale d'Italia“ kosi se u srčiki sa onim ratobornim glasinama iz Rumunjske, uslijed kojih bi imala biti Rumunjska jur jednom nogom na strani antante. List donosi, da je rumunjska vlada odlučila obzirom na predstojeću žetvu otpustiti na tri mjeseca kućama jedan dio podignute vojske. Sa rumunjske da su granice povučene sve njemačko-austrijske čete, a kako straža ostali su samo financijalni stražari, kojima doduše ne manka posla, jer je kriomčarenje iz Rumunjske u Ugarsku vanredno poraslo. Pošto je vlada dozvolila preveliki izvoz blaga za klanje, prinuždena je sada uvesti cedulje za meso. Ista se nestašica opaža i kod kruha, što je prouzročila jedino velika prodaja mike obim ratujućim skupinama, pa se kani uvesti i cedulje za kruh.

„Stampa“ opaža, da je djelomična demobilizacija rumunjske vojske igra opreznosti rumunjske vlade, da se naime na eventualni zahtjev antante može izreći, da je ponovna mobilizacija skopčana sa velikim poteškočama. List drži sigurnim, da će antanta poduzeti u Bukareštu iste korake, što ih je poduzela u Grčkoj.

Brusilov u nemilosti? Najnovije petrogradske vijesti, da je Brusilov u nemilosti, potvrdjuju se. Mirovna stranka, što je vodi carica, upozoruje, da uspjesi ofenzive ne odgovaraju ni iz daleka strašnim gubicima. Pripovijeda se, da je carica osobno zahtijevala od cara, neka brezobzirno obustavi strašno krvoproliće. U krugovima ruskoga visokoga plemstva vlada također veliko nezadovoljstvo protiv Brusilova, jer da je pao veliki broj časnika plemenitaša. Vele, da je car otputovao na frontu jedino toga radi, da se uvjeri, ne bi li bilo moguće doći do istih uspjeha sa manjim gubicima.

Engleske dosjetke o Njemačkoj i Austriji. „Times“ saznaje navodno iz Budimpešte, da je njemački kancelar stupio u pregovore s austrijskim poslanikom u Berlinu, da se naime sklopi izmedju Njemačke i Austrije pogodba na 25 godina uz obvezu za zajedničko postupanje u vojničkim i izvanjskim pitanjima. Monakovski list prima iz vjerodostojnog izvora da se ta vijest ne temelji na istini.

Englez o koncu rata. Lord Derby držao je u Manchesteru govor, te je izmedju ostaloga rekao: Ne dvojim o konačnom uspjehu rata. Smatram, da naš sadašnji položaj mnogo obećaje. Ne znam kazati, kada će biti konac rata, al sam medjutim uvjeren, da će doći konac evropejskog koncerta sasma neočekivano.

„Po njemačkoj metodi“. „Times“ piše, da će Englezi postupati u svojoj najnovijoj ofenzivi po pripravljenom i promozganom nacrtu i po istoj metodi, kako to rade Nijemci kod Verdena. Ta se metoda temelji u načelu: Polagona ali sigurno.

I tako Englezi nehotice priznavaju, da njemačko prodiranje protiv Verdena ide doduše polagano, ali k sigurnoj pobjedi.

Veleizdajnici. Trščansko zemaljsko sudište u Voloskom proganja kao veleizdajnike, radi izrucenja austrijskog parobroda „Alice“ od „Austro-Americane“ neprijatelju, zapovjednika parobroda „Alice“ Ulixesa Cherubinija, rodj. 1876. u Malom Lošinju, Marijana Ščuku, rodj. 1880. u Trstu, mašinistu istog parobroda i Antona Cosulicha, zastupnika parobrodarskog društva „Austro-Americane“ u Buenos Airesu.

Hrvatski jezik na školi u Ugarskoj. Na višoj trgovačkoj školi u Velikoj Kaniži uveden je hrvatski jezik kao poseban predmet.

Englezi cijene cigane kao branitelje otadžbine. Cigani su u Engleskoj vrlo cijenjeni kao branitelji otadžbine, pa ih ratno ministarstvo uvrštava u vojsku svuda gdje ih samo može naći. To se novovjeko odlikovanje cigana po engleskim vlastima temelji na tome, što su cigani vrlo dobri poznavatelji konja i vrlo dobri konjanici. Cigan cijeni na jedan pogled vrijednost pojedinoga konja, Ništa ne izbjegne njegovom oku. Zato engleski konjanički časnici osobito cijene cigane kao novake. Osim toga upotrebljavaju ih u vojsci kao kovače i potkivače, al su ih bogme podignuli i na čast konjaničkih instruktora.

Obustavljeni dnevnici u Madridu. Kako svuda, tako je i u Španjolskoj papir za novine ponovno znatnije poskupio. Toga radi prestalo je 1. o. mj. izlaziti u Madridu osam dnevnika, medju kojima je i vrlo uvaženi i raširenl „Radical“.

KINO
Crvenog križa
ULICA SERGIA BROJ 34.
Danas novi raspored!
Mici iz muzarne
Veseo pučki romad u 3 dijela. Glavna.
Dorrit Weixler u glavnoj ulozi.
Morcher kao glasovirački umjetnik
vesela pasja pripovjest.
Neprekidne predstave.
Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.
ULAZNINA: I. prostor K 1·—; II. prostor 40 fil.
Ući se može kod svake slike.

Politeama Ciscutti.
Subota 8. i nedjelju 9. srpnja.
Kino predstave
sa slijedećim rasporedom
Turkinja Manija
Drama jednog pustolova od
Harry Piel.
Početak u 4, 5, 6, i 7 sati poslije podne.
CIJENE: Parter K 1·—; galerija K —·30; Lože K 1·—; zatvoreno sjedalo K —·20; sjedalo 40 hel.

Otac.

Norveški napisao Björnstjerne Björnson.

Čovjek, o kojem se ovdje pripovijeda, bio je najbogatiji u svojoj crkvenoj općini, zvao se je Thord Oeveraas. Jednog je dana stajao u radnoj sobi župnikovoj, uspravan i svečano ozbiljan.

— Ja sam dobio sina — reče on — i hoću da ga krstite.

— Kako da se zove?

— Finn, po mom ocu.

— A tko su kumovi?

Thord spomene njihova imena, a bili su to najugledniji muževi i žene u crkvenoj općini, te svi očeva rodbina.

— Imaš li inače još štogod da kažeš? upita župnik i pogleda ga.

Seljak je stajao neko vrijeme šuteći.

— Ja bih rado, da ga krstite posve samoga, — reče on.

— To znači: u radni dan?

— Naredne subote, o podne u dvanaest sati.

— Imaš li još štogod? — upita župnik.

— Drugoga ne bih ništa znao.

Seljak okrene šešir u rukama, kao da hoće otići. Tad se digne župnik.

— Ded, da Vama dadem još jednu želju na put, — reče on, popoje do Thorda, prihvati njegovu ruku, zagleda mu se u oči i progovori:

— Bog dao, da ti bude dijete na blagosov!

Šesnaest je godina iza ovoga dana stajao Thord opet u župnikovoj sobi.

— Dobro se držiš, Thorde, — kaže župnik, koji nije zamijetio na njemu nikakove promjene.

— Ta ja nemam nikakvih briga, — doda Thord.

Župnik je ušutio. Iza nekog vremena upita:

— Što želiš večeras?

— Večeras dolazim radi svoga sina, koji ima sjutra da primi sv. potvrdu.

— On je valjan mladić.

— Ja nijesam htio Vaših pristojba da platim prije, nego li saznam, kakovo će mjesto dobiti u crkvi.

— Ja sam mu dodijelio prvo mjesto.

— Dakle se ipak nijesam varao, i evo ovdje deset talira za Vas.

— Želiš li još štogod? — upita župnik, pogledavši Thorda.

— Drugoga ne bih ništa više znao.

Thord ode.

Opet je bilo prošlo osam godina, kad se jednoga dana začuje pred župnikovom radnom sobom glasna buka, jer došlo je mnogo muževa, a Thord je bio na čelu povorci. Župnik digne glavu i prepozna Thorda.

— Večeras dolaziš uz veliku pratnju.

— Ja hoću da se objavi vjerenje moga sina; on ima da se vjenča sa Karenom Storliden, kćerkom Gudmundovom, koji evo ovdje stoji.

— Ta to je najbogatija djevojka u čitavoj crkvenoj općini!

— Tako vele, — odvrati seljak, gladeći si jednom rukom kosu.

Župnik je sjedio neko vrijeme udubljen u misli; ne govoreći ni riječi upiše nato imena u svoje knjige, a ljudi su potpisali. Thord položi na stol tri talira.

— Meni pripada samo jedan, — reče župnik.

— Ja znadem, što imate da tražite, no on je moje jedino dijete, te bih rado svoju stvar dobro da obavim.

Iza te izjave uzme župnik novac.

— Sad stojiš evo radi svoga sina već po treći put ovdje, Thorde!

— No, a sad sam ja ujedno konačno i sve obavio za njega kao otac, — odvrati Thord, zauzla svoju kesu, pozdravi i podje, — a ljudi su polagano išli za njim.

Četrnaest su dana poslije toga veslali otac i sin uz mirno vrijeme preko vode u Storliden, da se dogovore radi svatovskih svečanosti.

— Klupa za veslanje ne leži čvrsto ispod mene, — reče sin dignuvši se, da ju popravi. U isti se tren okliznе daska, na kojoj je stajao; on zahvati rukama oko sebe, iz grla mu se izvije očajan krik i on se strovali u vodu.

— Drži se čvrsto za veslo! — povikne otac, skoči na noge i pruži mu veslo. Ali kad je sin nekoliko puti posegnuo bio za njim, ukoče mu se ruke.

— Čekaj, čekaj! — povikne otac i zavesla prema njemu. No sin se prevrne na ledja, pogleda oca dugim pogledom i potone.

Thord nije htio pravo da vjeruje, zaustavi čamac i zagleda se u mjesto, gdje mu je sin potonuo, kao da mora sad na eto opet izroniti. Podiglo se je nekoliko zračnih mjehurića, još nekoliko, tad jedan jedini veliki, koji se je raspršnuo — i more je opet bilo posve mirno. Tri su dana i tri noći uljevali ljudi veslati oca oko tog mjesta, a da nije ni jeo ni spavao; on je tražio svoga sina. Tek ujutro ga je trećega dana našao i sam ponio preko brdina u svoj dvor.

Od onoga je dana moglo proći godinu dana. Tad začuje župnik još u kasno jedno jesensko veče, kako se netko vanj na hodniku pred vratima kreće i traži kvaku od vratiju. Župnik otvori vrata i kroz nje udje visok, prema unaprijed sagnut čovjek, mršav i bijele kose. Župnik ga je dugo promatrao, dok ga nije prepoznao; bio je Thord.

— Dolazš li tako kasno? — reče župnik i zaustavi se pred njim.

— Nažalost, kasno dolazim, — odvrati Thord i sjedne.

Pun iščekivanja sjedne i župnik; dugo je vladala tišina. Konačno progovori Thord.

— Imam nešto kod sebe, što bih rado dao siromasima; ja kanim ustanoviti dobrotvornu zakladu, koja bi nosila ime moga sina.

On se digne, položi novac na stol i opet sjedne. Župnik ga prebroji i reče:

— To je mnogo novaca.

— Polovica je to cijene od moga dvora, koji sam danas prodao.

Dugo je župnik šuteći sjedio; konačno upita blagim glasom:

— Što kaniš sad početi?

— Nešto boljega!

Opet su sjedjeli kroz neko vrijeme šuteći. Thord upituči pogled u tla, dok ga je župnik radoznalo promatrao. Tad reče župnik najednom tiho:

— Sad eto mislim, da ti je sin konačno postao blagosovom.

— Da, sad sam i ja o tom uvjeren, — doda Thord, podigne oči i dvije su se suze klizale polagano niz njegovo lice.

Preveo B.

Hrvati i Hrvatice sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda!